

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Győző Gábor ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, közérdekű adat kiadására kötelezés iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. január 15. napján meghozott, 38.P.24.830/2009/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint együttes első-és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes 2009. július 1-jén kelt levelében az alperestől kérte a megyei rendőr-főkapitányságok - beleértve a ... Rendőr-főkapitányságot és annak kerületi kapitányságait is - hatáskörébe tartozó ügyekben a 2008. évben kirendelt védők nevének, illetőleg ügyvédekre lebontva, a kirendelések számának közlését. Mivel az alperes az adatigénylésnek nem tett eleget, a felperes 2009. augusztus 24-én előterjesztett keresetében a bíróságtól kérte az alperes adatigénylés teljesítésére való kötelezését. Hivatkozása szerint a kirendelt védők díjazása a központi állami költségvetés alrendszere által finanszírozott, következésképp a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § 4. pontja értelmében a kirendelések száma közérdekű adat, a védők neve a 2. § 5. pontja alapján közérdekből nyilvános adat.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta arra hivatkozással, hogy a kért adatok tekintetében nem adatkezelő. Az alperes számítógépes nyilvántartásában olyan rendszerű adatcsoporthozás, amelyet a felperes kért, nem szerepel. Azzal is

védekezett, hogy az adatoknak az adatbázisból történő kinyerése aránytalan munkaterhet róna rá.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott és ítéletével kötelezte az alperest, hogy 60 napon belül közölje a felperessel 2008. évben a megyei rendőr-főkapitányságok (ide értve a ... Rendőr-főkapitányságot is), valamint a ... Rendőr-főkapitányság kerületi kapitányságainak illetékességi területén a hatáskörükbe tartozó ügyekben kirendelt védők nevét, valamint azt, hogy az egyes védők kirendelésére hány alkalommal került sor.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, 61. § (1) bekezdését és az Avtv. 1. § (1) bekezdését, 2. § 1., 4., 5., 8. pontját, 4. §-át, 10. § (1) bekezdését, 19. § (1), (2) és (4) bekezdését és a 20. § (1)-(7) bekezdéseit hívta fel. A bizonyítási teher vonatkozásában a Pp. 164. § (1) bekezdésére és az Avtv. 21. § (2) bekezdésére utalt.

Kifejtette, hogy az nem volt vitatott, hogy a kért adatok közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok. Ezért a felperesnek elsősorban azt kellett bizonyítania, hogy az alperes az igényelt adatok vonatkozásában adatkezelőnek minősül. Az alperes csatolta a ... elnevezésű számítógépes program felhasználási kézikönyvét, amely programban szerepelnek a kirendelt védők nevére vonatkozó adatok, ezekhez az alperesnek hozzáférési lehetősége van. Mivel az alperes nem hivatkozott arra, hogy a felperes által kért adatokat az általa működtetett, fenntartott, használt számítógépes rendszerből ne ismerhetné meg, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta azt a felperesi előadást, hogy az alperest az Avtv. 2. § 8. pontja szerint meghatározott adatkezelőnek kell tekinteni.

Azzal az alperesi hivatkozással kapcsolatban, hogy a számítógépes nyilvántartásban a felperes által kért rendszerű adatcsopontosítás nincs, továbbá a kért adatok közlése aránytalan munkaterhet róna rá, az alperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a bíróság által megadott határidőben mindössze azt vállalta, hogy megjelöli, egy fő ügyintézőnek mennyi munkaóra szükséges az adatszolgáltatás teljesítésére. A bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdése értelmében ennek az indítványnak nem adott helyt, részben azért, mert az alperes azt elkésetten terjesztette elő, másrészt pedig a bizonyítandó tény alátámasztására ez a bizonyítás nem lett volna alkalmas.

Mivel az alperes nem igazolta, hogy a felperes által kért adatkiadás megtagadása jogszerű volt, az elsőfokú bíróság a rendelkező részben írtak szerint kötelezte az adatkiadásra.

A pervesztes alperest perköltség viselésére is kötelezte, megállapítva azt, hogy a per az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint illetékmentes.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset elutasítása érdekében.

Rámutatott arra, hogy a felperes adatigénylése a megyei rendőr-főkapitányságokra, valamint a ...-ra vonatkozott, amelyek önálló jogi személyek, önállóan perelhetők, így ha a felperes az alperestől független jogi személyek kezelésében levő adatok kiadását kezdeményezi, úgy ezt közvetlenül tőlük kellett volna kérni.

Hivatkozott arra is, hogy az Avtv. olyan körben teszi lehetővé a közérdekű adatok kiadását, amelyek léteznek. Sérelmezte, hogy a bíróság azt sem vizsgálta, hogy a felperes által kért adathalmaz ténylegesen rendelkezésre áll-e. Csupán annyit ismert el, hogy a ... rendszerben a kirendelt védők nevét rögzíteni kell, de olyan nyilvántartást nem vezet, amely a védők nevével együtt kezeli a kirendeléseik számát, tehát ez az adathalmaz nem áll rendelkezésre.

A ... - vagyis nem az alperes - által a felpereshez intézett irat arról tájékoztatott, hogy az alperes adatbányászati megoldásokkal kinyerheti a kért adatokat. A bíróság ezt a kijelentést ténykérdésként értékelte, azonban ez ellentétes a bizonyítékok értékelésének elvével. Az a tény, hogy egy alperestől elkülönült jogi személy úgy véli, hogy a kért adatok az alperes által üzemeltetett szoftver módosításával nehézség nélkül kinyerhetők, még nem tekinthető bizonyítéknak. Az elsőfokú ítélet indokolása is rögzítette, hogy az alperesnek a felperesi igény teljesítéséhez a számítógépes szoftvert módosítani kell, ez azt támasztja alá, hogy azok az adatok nem állnak a rendelkezésére.

Hangsúlyozta, hogy a jelentős munkateherrel, költséggel járó adatfeldolgozási és rendszerezési feladatok végzése és ezáltal új adatok előállítása, nem tartozik közvetlenül az információ szabadságához, amely alapjognak minősül, de nem korlátok nélkül gyakorolható. A közérdekű adat fogalmából következik, hogy egy adat akkor keletkezik, ha valamely információt, ismeretet rögzítenek. Ha a kért adatot nem állították elő, az nincs az adatkezelő birtokában, akkor az adatkezelést sem tudja teljesíteni.

Utalt arra, hogy a Pp. 141. § (6) bekezdésére történő hivatkozás sem foghat helyt, mivel a peres felek a tárgyalás berekesztéséig jogosultak bizonyítási indítvány előterjesztésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az abban foglalt indokokra tekintettel. Kiemelte, hogy az adatvédelmi biztos 2038/K/2006-2. szám alatt hozott állásfoglalása szerint, ha az egyébként közérdeknek minősülő adat előállítása nem okoz számottevő nehézséget, akkor esetenként az ésszerűség szempontjainak figyelembevételével az adatkezelő kötelezhető annak előállítására és kiadására.

Kiemelte, hogy az alperesnek a kért adatokhoz hozzáférése van, továbbá az igénylés az adatgyűjtés módját nem határozta meg, tehát a kért adatok akár a könyvelésen keresztül is beszerezhetők.

Mivel a bíróság a 2009. december 1-jei tárgyaláson figyelmeztette az alperest a bizonyítási teherrel kapcsolatos kötelezettségeire, a 2010. január 14-ei tárgyaláson előterjesztett indítvány - tekintettel az eljárás soron kívüli jellegére - elkésettnek tekinthető.

A fellebbezés alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az Avtv. adatkezelésre vonatkozó rendelkezését, s ezáltal nem helytálló jogi következtetésre jutott, amikor az alperest a kért adatok kiadására kötelezte.

Az nem volt vitás, hogy az alperes felügyelete alatt működő megyei rendőr-főkapitányságok és a ... által folytatott eljárásokban kirendelt védők díjazását a központi állami költségvetés alrendszere finanszírozza, így az erre vonatkozó adat az Avtv. 2. § 4. pontja alapján közérdekű adatnak minősül, és a kirendelt védők neve az Avtv. 2. § 5. pontja alá eső közérdekből nyilvános adat, amelyre vonatkozóan az Avtv. 19. § (4) bekezdése szerint a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ebből következik, hogy ezen adatok vonatkozásában a megismerés iránt bárki jogosult igényt benyújtani [Avtv. 20. § (1) bekezdés].

Az alperes nem azzal védekezett, hogy az adatkiadás az Avtv. 19. § (3) bekezdése szerinti korlátozás alá esik, hanem a felperesi kérelem teljesítésének megtagadása jogszerűségét azzal kívánta alátámasztani, hogy a kért adatok vonatkozásában nem adatkezelő.

Az Avtv. 2. §-a az értelmező rendelkezések körében meghatározza az „adatkezelő” és az „adatkezelés” fogalmát.

A 2. § 8. pontja értelmében adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja. A 2. § 9. pontja alapján adatkezelésnek minősül az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Bár az Avtv. 21. § (2) bekezdése szerint az adatkiadás megtagadásának jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szervnek, vagyis az alperesnek kell bizonyítania, azonban ha a kérelem teljesítését a megkeresett szerv azzal tagadja meg, hogy a kért adatok nem állnak a rendelkezésére, elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a per alperesét az Avtv. rendelkezései szerinti adatkezelőnek kell-e tekinteni. Az Avtv. rendelkezéseinek a Pp. 164. § (1) bekezdésével történő egybevetése alapján az állapítható meg, hogy ez a bizonyítás viszont az adatigénylőt, a felperest terheli.

A felperes ennek a bizonyítási kötelezettségnek nem tudott eleget tenni.

A másodfokú bíróság a per adataiból azt állapította meg, hogy a védők kirendelésére vonatkozó adatok technikai hátterét ugyan az alperes teremtette meg, az alperesnek van is hozzáférési lehetősége ezekhez az adatokhoz, azonban az adatoknak az Avtv. 2. § 9. pontjában felsorolt, a kezelés körébe tartozó műveletek végrehajtása vagy

végrehajjtatása nem az alperes, hanem a felügyelete alá tartozó szervezeteknek a feladata. Az igényelt adatok gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása nem tartozik a jelen per alperesének a feladatához. Ebből következően az Avtv. értelmében az alperes a kért adatok tekintetében nem végez adatkezelést. Ezen megítélést nem befolyásolja az a tény, hogy az alperes számára - szükség esetén - egyes adatokhoz való hozzáférés lehetősége biztosítható.

A Fővárosi Ítéltábla csak utal arra, hogy a felperes az alperestől, mint nyomozó hatóságtól az általa kirendelt védőkre vonatkozó adatokat nem is igényelte, ugyanakkor önálló adatigénnyel fordult a ... Megyei, a ... Megyei és a ... Megyei Rendőr-főkapitányságokhoz, amelyek a felperesnek a kért adatokat szolgáltatták is (4/F/1., 4/F/2. és 7/F/1. számú iratok). Ebből a körülményből megállapítható az is, hogy a felperes több esetben is párhuzamos adatigénnyel terjesztett elő, az alperesen kívül a megjelölt megyei rendőr-főkapitányságokhoz is fordult ugyanazon adatok megismerése érdekében.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes igénye az alperessel szemben nem megalapozott, mivel a felperes olyan adatok kiadására kérte kötelezni az alperest, amelyek vonatkozásában az Avtv. alapján nem minősül adatkezelőnek, így azok kiadására - törvényi feltételek hiányában - nem kötelezhető.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes másodlagos védekezése körében - amely szerint, ha a bíróság őt adatkezelőnek tekintené, a kért adatok kigyűjtése olyan mértékű feladatot róna rá, amely az észszerűség szempontjaival nem egyeztethető össze - csak arra kíván rámutatni, hogy az elsőfokú bíróság az adatvédelmi biztos 2038/K/2006-2. számú állásfoglalásában foglalt feltételek megvalósulását nem is vizsgálta, a Pp. 141. § (6) bekezdésének felhívásán túlmenően részletes tájékoztatást a feleknek nem is adott a Pp. 3. §-a (3) bekezdése szerinti bizonyítási teherről, a bizonyítás elmulasztásának jogkövetkezményeiről, tehát a bizonyítás e vonatkozásban történő elmulasztásának a jogkövetkezményeit nem is alkalmazhatta volna az alperes terhére.

Mindezen körülményekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A felperest az eredményesen fellebbező alperes javára együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 239. §-a értelmében. A jogi képviselő díját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint állapította meg.

Mivel az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint illetékmentes volt, a fellebbezési illetékről sem kellett rendelkezni.

Budapest, 2010. október 5.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő